

Tvisteløsningsnemnda

Vedtaksdato
25. september 2019

Vår referanse
2019/21770

Saksbehandler
Maria Schilvold

VEDTAK NR 124/19 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Tvisteløsningsnemnda avholdt møte onsdag 18. september 2019.

Ved behandlingen av saken var Tvisteløsningsnemnda sammensatt slik:

Faste medlemmer

Anne Marie Due, leder
Silje Hassellund Solberg, LO
Silje Stadheim Almestrand, NHO

Saken gjelder

Klage på valg, jf. forskrift om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. (representasjonsforskriften) § 52

Selskap

Kongsberg Gruppen ASA

Det ble truffet slikt vedtak:

Saksforhold

Kongsberg Gruppen ASA er morselskap i konsern med en rekke datterselskaper i inn- og utland. Det er i underkant av 11 000 ansatte totalt i konsernet. I henhold til avtale mellom Kongsberg Gruppen ASA og de ansatte av 1. oktober 1998 og vedtak fra Bedriftsdemokratinemnda av 27. november 1998, skal det ikke være bedriftsforsamling i selskapet, men de ansatte skal i stedet ha et ekstra styremedlem i konsernstyret. I selskapets vedtekter § 5 heter det også at tre av styremedlemmene i styret til Kongsberg Gruppen ASA skal velges av og blant de ansatte.

Den 10. april 2019 ble det gjennomført elektronisk valg av ansattrepresentanter til styret. Valget ble gjennomført som forholdstallsvalg basert på tre lister fra hhv. Kongsberg Digital AS (KDI), Kongsberg Defence & Aerospace AS (KDA) og Kongsberg Maritime AS (KM). Alle de tre listene var blitt godkjent av valgstyret på forhånd, i henhold til representasjonsforskriften § 11 (5).

Den 12. april 2019 fattet valgstyret vedtak om å godkjenne valget, som tilsynelatende ga et resultat der to menn fra KM-listen og én kvinne fra KDI-listen ble valgt inn som ansattvalgte styremedlemmer. Vedtaket ble offentliggjort for de ansatte samme dag.

Den 15. april 2019 ble det avdekket at systemleverandør hadde gjort en feil under oversendelsen av valgresultatet til valgstyret, da stemmene til KDI-listen var blitt forvekslet med stemmene til KDA-listen, slik at kvinnen fra KDI-listen ble erstattet med en mann fra KDA-listen. Siden valgdagen hadde valgstyret også blitt klar over at kvinneandelen i selskapet på valgdagen var på 20,6 prosent. Dermed mente valgstyret at det korrekte valgresultatet var i strid med allmennaksjeloven § 6-11 a (2), som stiller krav om at begge kjønn skal være representert blant de ansattvalgte styremedlemmene når hvert av kjønnene utgjør mer enn 20 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer. På denne bakgrunn fattet valgstyret den 16. april 2019 et nytt vedtak om å underkjenne valgresultatet og dermed omgjøre vedtaket av 12. april 2019, samt å utlyse nyvalg.

Fagforeningene i KDA, herunder NITO KDA, Handel og Kontor KDA, Tekna KDA, Forbundet for Ledelse og Teknikk KDA og Fellesforbundet bedriftsklubben KDA, er ikke enige i valgstyrets vedtak om å utlyse nyvalg, og sendte derfor en klage til valgstyret den 26. april 2019. Den 29. april 2019 ble klagen også oversendt Tvisteløsningsnemnda. Begge parter har fått anledning til å komme med utfyllende merknader.

Nemnda har mottatt følgende dokumenter fra klagerne:

- e-post av 29. april 2019, med vedlegg
- e-post av 22. mai 2019
- e-post av 5. juni 2019, med vedlegg

Nemnda har mottatt følgende dokumenter fra valgstyret:

- e-post av 23. mai 2019, med vedlegg
- e-post av 2. juli 2019, med vedlegg

Klagernes anførsler

Fagforeningene i KDA anfører at valgstyret ikke har vært transparente eller tilstrekkelig grundige, og at det mangler troverdig dokumentasjon for valgstyrets arbeid og vedtak. På denne bakgrunn krever de at:

1. Valgstyrets vedtak av 12. og 16. april 2019 underkjennes, da det ikke foreligger troverdig dokumentasjon som underbygger konklusjonen i noen av tilfellene.
2. Valgstyrets arbeid gjennomgås nøye. Feil vedkjennes og dokumenteres. Tiltaksplan for korreksjon av feil utarbeides og gjennomføres.
3. Sittende valgstyre avgår.
4. Nytt valgstyre oppnevnes.

Valgstyrets anførsler

Valgstyret gjør gjeldende at klagen må forkastes i sin helhet, og anfører i det vesentligste:

Når det gjelder klagen over vedtaket av 12. april 2019, anfører valgstyret at det er på det rene og uomtvistet at dette baserte seg på et uriktig faktum, og at det var derfor de omgjorde vedtaket ved nytt vedtak den 16. april 2019. Dermed er vedtaket av 12. april 2019 å anse som en nullitet, som det ikke er mulig å klage over.

Videre anfører valgstyret at vedtaket av 16. april 2019 var og er det eneste mulige i situasjonen som oppstod, da kvinneandelen i selskapet på valgdagen viste seg å være 20,6 prosent, og allmennaksjeloven § 6-11 a (2) da stiller krav om at begge kjønn skal være representert blant de ansattvalgte styrerepresentantene. Siden valglistene ikke oppfylte kravene til kjønnsrepresentasjon, var det heller ikke mulig å oppfylle kravet ved å foreta opprykk etter representasjonsforskriften § 16 (4). På denne bakgrunn er et nyvalg den eneste måten selskapet kan oppfylle lovens krav.

Valgstyret anfører også at Tvisteløsningsnemnda ikke har kompetanse til å gjennomgå valgstyrets arbeid utover det som er nødvendig for å ta stilling til klager over konkrete vedtak valgstyret har fattet, og heller ikke til å avsette nåværende valgstyre og oppnevne nytt.

Tvisteløsningsnemndas merknader

Tvisteløsningsnemnda har, i henhold til representasjonsforskriften § 45, kompetanse til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven (tvisteløsningsnemndforskriften) gjelder, jf. samme bestemmelse. Nemnda settes med leder og to faste medlemmer, jf. tvisteløsningsnemndforskriften § 2.

Klagerne i saken er lokale fagforeninger, og har klagerett i henhold til representasjonsforskriften § 52.

Klagen gjelder valgstyret i Kongsberg Gruppen ASA sine vedtak av 12. og 16. april 2019, fattet i forbindelse med valg av ansattrepresentanter til styret. Klagerne krever at vedtakene underkjennes, at valgstyrets arbeid gjennomgås, samt at nåværende valgstyre avsettes og at et nytt valgstyre oppnevnes.

Representasjonsforskriften § 52 (1) begrenser nemndas kompetanse ved valgklager til å omfatte valgstyrets «vedtak». Dette innebærer blant annet at nemnda kun vurderer valgstyrets arbeid i den utstrekning det er nødvendig for behandling av en klage på et konkret vedtak. Nemnda har ikke kompetanse til å gjennomgå valgstyrets arbeid på generelt grunnlag.

Videre ligger det også utenfor nemndas kompetanse å oppnevne og avsette et selskaps valgstyre. Dette følger både av den positive avgrensningen av nemndas kompetanse i representasjonsforskriften §§ 45 og 52, og av representasjonsforskriften § 10, som tillegger «selskapet sammen med de ansattes tillitsvalgte» å opprette valgstyret.

På bakgrunn av dette finner nemnda at klagens punkt 2, 3 og 4 må avvises.

Nemnda finner imidlertid å kunne behandle klagens punkt 1, som gjelder valgstyrets konklusjoner i vedtakene 12. og 16. april 2019. Nemnda har kommet til at klagerne ikke kan få medhold.

Det følger av allmennaksjeloven § 6-11 a (1) annet og tredje punktum at begge kjønn skal være representert når det skal velges to eller flere styremedlemmer blant de ansatte, og at det samme gjelder for varamedlemmer. Av fjerde punktum følger at dette likevel ikke gjelder dersom et av kjønnene utgjør mindre enn 20 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer.

Likeledes følger det av representasjonsforskriften § 15 (5) første og tredje punktum at dersom det skal velges to eller flere styremedlemmer blant de ansatte, «skal et forslag alltid inneholde minst en kandidat av hvert kjønn» og at «[d]et samme gjelder varamedlemmer». Av siste punktum følger at dette likevel ikke er et krav dersom et av kjønnene utgjør mindre enn 20 prosent av de ansatte i selskapet på valgtidspunktet.

I foreliggende tilfelle fremgår det av sakens opplysninger at kvinneandelen i selskapet var på 20,6 prosent på valgtidspunktet. Listene måtte dermed i henhold til loven inneholde forslag til styremedlemmer og vararepresentanter av begge kjønn. Hverken KM-listen eller KDI-listen hadde noen kvinner blant forslagene til styremedlemmer, og KM-listen hadde heller ingen kvinner blant forslagene til personlige vararepresentanter for sin første kandidat. Listene var dermed i strid med representasjonsforskriften § 15 (5). Nemnda finner på denne bakgrunn at valgstyrets vedtak av 16. april 2019 om omgjøring av vedtaket av 12. april 2019 og utlysning av nyvalg, var korrekt. Det er valgstyrets plikt i en slik situasjon av eget tiltak å oppheve sitt eget vedtak og gjennomføre nyvalg av representanter til styret, se eksempelvis vedtak fra Bedriftsdemokratinemnda BDN-200700682 (Avinor AS).

Som følge av at valgstyrets vedtak av 16. april 2019 er korrekt, er vedtaket av 12. april 2019 bortfalt og kan dermed ikke gjøres til gjenstand for klage.

Klagens punkt 1 tas etter dette ikke til følge.

Konklusjon

Klagerne gis ikke medhold i klagens punkt 1.

Klagens punkt 2, 3 og 4 avvises.

Tvisteløsningsnemnda

Anne Marie Due
Leder

25. september 2019

Til orientering:

Tvisteløsningsnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. tvisteløsningsnemndeforskriften § 6, jf. representasjonsforskriften § 45.